

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 29 maja 2014 r.

**w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz
niektórych innych ustaw**

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z tekstem przedłożonego jej do zaopiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw negatywnie opiniuje art. 1 projektu ustawy, a w pozostałym zakresie (art. 2, 3 i 4 projektu) Rada nie zajmuje stanowiska wobec braku przepisów wykonawczych.

Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa obowiązujące regulacje prawne służące zwalczaniu przestępczości drogowej tworzą bardzo szerokie ramy możliwej reakcji karnej oraz pozostawiają sądom **niezbędny** margines swobody w zakresie doboru kar i środków karnych. Pozwala to sądom na uwzględnienie różnorodnych stanów faktycznych i okoliczności zdarzeń oraz indywidualizowania odpowiedzialności karnej.

Ewentualne zmiany istniejącego stanu prawnego winny być poprzedzone dogłębną analizą przyczyn generujących przestępczość drogową, w tym diagnostyki uzależnienia od alkoholu (analogicznie jak uzależnienia od narkotyków) jako kluczowego i jednocześnie bardzo trudnego do opanowania czynnika ryzyka powrotności do przestępstwa. Analiza taka winna być przeprowadzona w kontekście danych statystycznych związanych z przestępczością drogową, na przestrzeni ostatnich lat, Ingerencja legislacyjna nie może być – zdaniem Rady – wynikiem jednostkowych, szczególnie drastycznych zdarzeń drogowych powodowanych przez nietrzeźwych kierowców. Na marginesie dodać należy, że polskie prawo w zakresie regulacji przestępczości drogowej należy obecnie do najsurowszych w Europie, co nie przekłada się na jego skuteczność.

Przechodząc do uwag szczegółowych Rada uznaje za zbędną i nieuzasadnioną propozycję wprowadzenia nowego typu czynu zabronionego w ramach projektowanego art. 180a kk. Proponowany zabieg legislacyjny zamiast przyczyniać się do wzrostu poziomu bezpieczeństwa na drogach w istocie doprowadzi wyłącznie do zwiększenia ilości spraw karnych. Czyn stypizowany w ramach projektowanego art. 180a kk obecnie objęty jest

odpowiedzialnością wykroczeniową z art. 94 kw i nawet, jeśli by uznać za uzasadnione dokonanie rozróżnienia między sprawcami z projektowanego art. 180a kk i art. 94 kk należałoby zdaniem Rady, wprowadzić ewentualnie zaostrzoną odpowiedzialność za wykroczenie w przypadkach opisanych w projektowanym art. 180a kk.

Zdecydowanie negatywnie Krajowa Rada Sądownictwa ocenia propozycję wprowadzenia co najmniej trzyletniego okresu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych przy pierwszym wypadku popełnienia przestępstwa z art. 178a § 1 kk. oraz obligatoryjnego obowiązku orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów na zawsze. Uzasadnienie do projektu nie wskazuje żadnych argumentów, które przemawiałyby za taką regulacją w kontekście osiągnięcia celów projektowanych zmian i realizacji dyrektyw wymiaru kary z art. 53 kk.

Za nietrafny należy również – zdaniem Rady – uznać powrót do obligatoryjnego świadczenia pieniężnego w przypadku czynów z art. 178a § 1 i 4 kk. Regulacja taka istniała w kodeksie karnym po wprowadzeniu art. 178a kk, Kodeks przewidywał obligatoryjne orzeczenie świadczenia pieniężnego wobec sprawców przestępstw z art. 178a § 1 i 92 kk (bez określenia jej dolnej granicy (art. 49a kk, dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy z 14 kwietnia 2000 r. z dniem 15 lipca 2000 r., Dz.U. 2000, Nr 48, poz. 548). Od regulacji tej odstąpiono (z dniem 16 maja 2005 r., art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 października 2004 r., Dz.U. 2004 r., Nr 243, poz. 2426), dostrzegając, że w wielu wypadkach nawet najniższe świadczenie było nadmiernie dolegliwe dla sprawcy. Argument ten staje się szczególnie aktualny w kontekście projektowanej wysokiej dolnej granicy świadczenia pieniężnego w kwocie 5 000 zł (odnośnie przestępstwa z art. 178 a § 1 kk) i 10 000 zł (odnośnie przestępstwa z art. 178a § 4 kk). Analogiczne zastrzeżenia budzi projekt obligatoryjnego orzekania nawiazki w wysokości nie mniejszej niż 10 000 zł, w warunkach przewidzianych projektowanym § 3 art. 47 kk,. Także i w tym przypadku ustawodawca powraca do rozwiązania, które już funkcjonowało i zostało negatywnie zweryfikowane w praktyce.

W nawiązaniu do powyższych uwag, Krajowa Rada Sądownictwa uznaje proponowane w opiniowanym projekcie zmiany w Kodeksie karnym za nieuzasadnione, nadmiernie restrykcyjne a przede wszystkim nie rokujące osiągnięcia założonych celów nowelizacji.

Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa istotna przy wprowadzaniu kolejnych zmian do

kodeksów byłaby opinia Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego utworzonej przy Ministrze Sprawiedliwości.